

Collegebericht

Collegevergadering: 5 juli 2022

Zaaknummer : 1067177
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : A.C. Nienhuis & S. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

ONDERWERP

Collegebericht: stand van zaken opvang Oekraïense vluchtelingen in Heemstede

Aanleiding

Door middel van een collegebericht wordt de raad geïnformeerd over de laatste stand van zaken met betrekking tot de opvang van Oekraïners in Heemstede. Voor meer actuele informatie verwijst het college u naar de Oekraïne Nieuwsbrief en naar de website en sociale kanalen van de gemeente.

Algemeen

Het uitbreken van de oorlog op 24 februari heeft een grote vluchtelingenstroom op gang gebracht. Ook Heemstede wil steun bieden aan Oekraïners die zijn gevlucht. De gemeente neemt hierin verantwoordelijkheid en werkt daarbij zoveel mogelijk samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. De komst van vluchtelingen uit Oekraïne komt bovenop de bestaande tekorten aan opvangplekken voor vluchtelingen uit andere landen. Door het vastlopen van de asielketen wordt ook voor deze groep de crisissituatie steeds groter. De problemen die zich dagelijks in Ter Apel afspelen zijn hier een voorbeeld van. Naast het opvangen van vluchtelingen uit Oekraïne, is het versneld realiseren van huisvesting voor statushouders een belangrijke opgave voor de gemeente. Hierbij wordt rekening gehouden met andere belangrijke woonopgaven en waar mogelijk naar gezamenlijke oplossingen gezocht.

Regionale opgave opvang Oekraïense vluchtelingen

De regionale opgave voor het opvangen van Oekraïense vluchtelingen is naar beneden bijgesteld. In plaats van minimaal 3000 opvangplekken (2000 plekken + 1000 extra plekken), dient de regio Kennemerland minimaal 2.549 plekken voor Oekraïense vluchtelingen te realiseren. Dit aantal is per regio opnieuw berekend naar rato van het aantal inwoners en de grootte van het grondgebied. De opgave voor Heemstede gaat hiermee ook omlaag, van 150 naar 127. Daarnaast wordt de opvang bij gastgezinnen (particuliere opvang) nu meegerekend in de taakstelling, omdat in onze regio relatief veel Oekraïners op particuliere adressen verblijven.

Momenteel verblijven in Kennemerland 2.835 vluchtelingen uit Oekraïne, waarvan 1.524 in gemeentelijke opvang en 1.311 in particuliere opvang. Heemstede draagt hieraan bij en vangt momenteel 126 Oekraïense vluchtelingen op, waarvan 74 in gemeentelijke opvang (Kerklaan en Glipperweg) en 50 in particuliere opvang. Hiermee voldoen we op dit moment aan de opgave.

In onderstaande tabel staat in één overzicht wat voor Heemstede de taakstelling is, hoeveel Oekraïners in particuliere opvang verblijven, hoeveel bedden gerealiseerd zijn op de gemeentelijke opvanglocaties en hoeveel daarvan zijn bezet. Het aantal bezette plekken is lager dan het aantal bedden, omdat vanwege verschil in gezinssamenstellingen niet in iedere kamer het volledig beschikbare aantal bedden is bezet. Daarnaast wordt er op locatie een quarantaineruimte vrij gehouden in

Collegebericht

Collegevergadering: 5 juli 2022

geval van een corona uitbraak, dat tevens als ruimte kan dienen voor noodgevallen uit de particuliere opvang.

Opvang locaties gemeentelijk en particulier	Bedden	Plaatsingen
Kerklaan	70	57
Glipperweg	24	17
Kohnstammlaan (aug/begin sept)	16	-
Subtotaal	110	
Particuliere opvang	50	50
Totaal	160	
Taakstelling	127	

In de hele regio is sprake van een groeiend aantal gastgezinnen dat de geboden opvang beëindigt. Dit betekent een toenemende doorstroom van particuliere opvang naar gemeentelijke opvanglocaties. Ook Heemstede heeft hiermee te maken en indien mogelijk worden er vluchtelingen vanuit de particuliere opvang overgeplaatst naar een locatie van de gemeente.

Noodwoningen Sportparklaan voor tijdelijke huisvesting statushouders

Vanwege de overbezetting in de reguliere opvangcentra voor asielzoekers en het tekort aan huisvesting voor statushouders, vraagt het kabinet aan alle regio's om te ondersteunen in het versneld realiseren van opvangplekken voor deze groepen. Ook onze regio is gevraagd hieraan bij te dragen. Voor Heemstede betekent dit dat er voor 16 toegewezen statushouders versneld opvang gerealiseerd moet worden. Omdat de opgave voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen is verlaagd, is het mogelijk om 16 statushouders tijdelijk in de noodwoningen op de Sportparklaan te huisvesten. Daarnaast zal er ook ruimte zijn om een aantal van de noodwoningen voor de huisvesting van lokale jongeren in te zetten. Het gaat hierbij om tijdelijke huisvesting voor maximaal 9 maanden. De planning is dat de noodwoningen aan de Sportparklaan eind juli operationeel zijn. Voor de periode daarna (vanaf mei 2023) wordt een aanpak uitgewerkt die aan de raad zal worden voorgelegd voor besluitvorming in oktober. Meer informatie over deze opgave is te lezen in het aan de raad verzonden collegebericht 'Versnelde huisvesting statushouders' (5 juli).

Locaties Kerklaan, Glipperweg en Kohnstammlaan

Er zijn 94 bedden gerealiseerd op de gemeentelijke opvanglocaties in Heemstede: Kerklaan (70 plekken) en Glipperweg (24 plekken). De komende periode wordt dit aantal verder uitgebreid met 16 plekken in de noodwoningen op het parkeerterrein aan de Kohnstammlaan. Het gaat hierbij om tijdelijke opvang voor de duur van maximaal 9 maanden.

Op de gemeentelijke opvanglocaties is begeleiding aanwezig van onder andere coördinatoren, vrijwilligers en receptie/toezicht. In opdracht van de gemeente zorgt het RIBW/KAM (Regionale instelling voor Beschermd Wonen Kennemerland/ Amstelland en de Meerlanden) voor het locatiemanagement en werkt hierbij samen

Collegebericht

Collegevergadering: 5 juli 2022

met onder andere WIJ Heemstede. Om het locatiemanagement zo goed mogelijk te organiseren blijft de inzet van vrijwilligers zeer nodig en gewenst. Vrijwilligers kunnen zich hiervoor aanmelden bij het vrijwilligerspunt van WIJ Heemstede op heemstede.wehelpen.nl.

Tijdelijke crisis- en noodopvang in pand Kerklaan 61 en Glipperweg 57

Er verblijven op het moment 57 vluchtelingen in het voormalig politiebureau op de Kerklaan en 17 vluchtelingen in het pand op de Glipperweg. Op beide locaties gaat het om een gemengde groep van alleenstaanden, gezinnen en mensen uit derde landen (die op het moment van het uitbreken van de oorlog in Oekraïne verbleven).

Tijdelijke crisis- en noodopvang in noodwoningen Kohnstammlaan

Op de Kohnstammlaan worden 8 noodwoningen en 2 huiskamerunits geplaatst voor de opvang van ongeveer 16 personen. De noodwoningen komen hier voor maximaal 9 maanden te staan. De werkzaamheden voor het plaatsen van de noodwoningen zijn deze week gestart. Omwonenden zijn hierover per brief op de hoogte gesteld. De verwachting is dat de woningen eind augustus/begin september operationeel zijn.

Semipermanente opvang (langer dan 9 maanden)

Om voor de opgevangen Oekraïners ook na 9 maanden een plek te kunnen bieden, kijkt de gemeente naar locaties voor mogelijk semipermanente opvang voor de duur langer dan 9 maanden. Hierbij wordt rekening gehouden met de gevolgen voor omgeving en omwonenden, maar ook met andere belangrijke opgaven zoals de huisvesting van statushouders, het Integraal Huisvestingsplan (IHP), wonen (en zorg).

Particuliere opvang (POO)

Er zijn ook inwoners in Heemstede die bereid zijn in hun eigen huis onderdak te bieden aan Oekraïners. Op dit moment hebben zich 50 Oekraïense vluchtelingen op 17 particuliere adressen ingeschreven bij de gemeente. Dit aantal loopt steeds verder terug, omdat een aantal gastgezinnen om verschillende redenen de opvang beëindigen. Daarmee verschuiven deze vluchtelingen naar de gemeentelijke opvang in de regio en waar mogelijk in Heemstede zelf. De gemeente houdt rekening met deze opgave en biedt ondersteuning aan de gastgezinnen waar nodig. Meer informatie over het aanmelden als gastgezin voor vluchtelingen uit Oekraïne is te vinden op de [website van de gemeente](#).

Bijeenkomst gastgezinnen 5 juli

Op dinsdagavond 5 juli organiseerde de gemeente een bijeenkomst voor gastgezinnen van Oekraïense vluchtelingen. De gastgezinnen waren persoonlijk per brief hiervoor uitgenodigd. Tijdens de avond draaide het om de ontmoeting en het uitwisseling van ervaringen. De burgemeester was aanwezig om de gastgezinnen in het zonnetje te zetten. Vanwege het intieme karakter van de bijeenkomst waarbij iedereen zich vrij moest kunnen uitspreken was er geen pers aanwezig. Daarnaast is er actuele informatie verstrekt die de gastgezinnen kan helpen bij de begeleiding van hun gasten, zoals over zorg, onderwijs, werk/inkomen en sport.

Collegebericht

Collegevergadering: 5 juli 2022

Inloopspreekuur Plein1 verhuist naar Kerklaan 61

Per 4 juli is het inloopspreekuur/koffiemoment van Plein1 naar Kerklaan 61 verhuist. Op maandag, woensdag en vrijdag tussen 10.00-12.00 uur kunnen Oekraïners uit de gemeentelijke opvang en de particuliere opvang, maar ook hun gastgezinnen, hier terecht met vragen en om elkaar te ontmoeten. Tijdens dit moment zijn tolken, vrijwilligers, medewerkers van WIJ Heemstede en van de gemeente aanwezig om informatie te delen en nieuwkomers de weg te wijzen.

Communicatie en participatie

Op de sociale kanalen en de [website van de gemeente](#) wordt de informatie met betrekking tot de opvang van Oekraïense vluchtelingen in Heemstede regelmatig geactualiseerd. Naast informatie over lokale initiatieven, de leefgeldregeling en opvanglocaties, is er ook informatie in verschillende talen voor de vluchtelingen zelf en wordt de informatie voor inwoners die particuliere opvang bieden verder aangevuld. Daarnaast is er een apart e-mailadres ingericht waar inwoners terecht kunnen met vragen en initiatieven: oeukraine@heemstede.nl.

Brieven naar omwonenden van gemeentelijke opvanglocaties

Omwonenden van de gemeentelijke opvanglocaties worden met enige regelmaat per brief op de hoogte gebracht van de belangrijkste ontwikkelingen op de locaties bij hen in de buurt. Daarnaast organiseren we kijkmiddagen alvorens nieuwe locaties in gebruik worden genomen. Omwonenden kunnen dan met eigen ogen zien waar de vluchtelingen gaan verblijven, vragen stellen aan locatiemanagers en ambtenaren en zich aanmelden als vrijwilliger. Iedere locatie heeft of krijgt een aanspreekpunt voor omwonenden.

Omwonenden van de opvanglocatie in de Kerklaan zijn onlangs per brief op de hoogte gesteld van de laatste ontwikkelingen op deze locatie. Deze 'updatebrief' is tot stand gekomen i.s.m. het RIBW, omdat we hierin ook de nieuwe contactpersoon op de locatie (incl. contactgegevens) voorstellen. Verder bedanken we de omwonenden voor hun betrokkenheid en flexibiliteit t.a.v. de opvang van vluchtelingen in hun directe woonomgeving. Tot slot gaan we in op het aantal vluchtelingen dat nu op de Kerklaan wordt gehuisvest. Dat aantal ligt namelijk wat hoger dan oorspronkelijk verwacht en aangekondigd.

Oekraïne Nieuwsbrief

Om alle inwoners zo goed mogelijk van informatie te voorzien rondom de opvang van Oekraïners in Heemstede, hebben we een speciale Oekraïne-nieuwsbrief in het leven geroepen. In de nieuwsbrief wordt actuele informatie gedeeld over onderwerpen als leefgeld, opvanglocaties, en specifieke informatie voor gastgezinnen van Oekraïense vluchtelingen. Ook delen we in de nieuwsbrief initiatieven van omwonenden of niet-gemeentelijke organisaties. Aanmelden voor de nieuwsbrief kan op de [website van de gemeente](#). De nieuwsbrief wordt per e-mail verstuurd.

Korte verhalen over dankbare vluchtelingen en behulpzame inwoners

De locatiemanagers van de gemeentelijke opvanglocaties voorzien ons, op ons verzoek, met enige regelmaat van korte, alledaagse verhaaltjes over hoe inwoners en vluchtelingen met elkaar samenleven, zoals over een jongetje dat zijn kamer had opgeruimd en veel van zijn speelgoed naar de Kerklaan kwam brengen. We verzamelen deze verhaaltjes o.a. op www.wijmakenheemstede.nl.

Collegebericht

Collegevergadering: 5 juli 2022

Zorg

Digitaal huisartsenconsult 'Arene' voor Oekraïners in gemeentelijke opvang

De capaciteit van de huisartsenzorg staat onder druk in de regio. De zorg voor de Oekraïense vluchtelingen betekent extra belasting van de huisartsenpraktijken. Bij de start van de opvang is voor de huisartsenzorg in gemeentelijke opvanglocaties tijdelijk een regionaal spreekuur georganiseerd in het Spaarne Gasthuis in Haarlem. De afgelopen tijd is er samen met de huisartsen coöperatie van Zuid-Kennemerland (HCZK) gezocht naar een meer structurele oplossing. Deze is gevonden bij Arene online huisartsenzorg: www.arene.nl. Vanaf 4 juli gaat de huisartsenzorg voor de Oekraïense vluchtelingen in de gemeentelijke opvanglocaties in Haarlem, Bloemendaal, Heemstede, Velsen en Zandvoort over naar Arene. Arene kan zo'n 75% van de zorg online bieden. Als er toch fysiek consult nodig is, zijn hiervoor afspraken gemaakt met lokale huisartsen. Het Regionaal Loket noodopvang Kennemerland ondersteunt bij het koppelen van de patiënt van Arene aan de lokale huisarts. De Oekraïense vluchtelingen in de particuliere opvang gaan niet over naar Arene, voor hen geldt dat zij zich kunnen wenden tot de huisarts van het gastgezin.

Huisarts voor Oekraïners in particuliere opvang

Mensen in de particuliere opvang kunnen in principe terecht bij de huisarts van hun gastgezin. Dat is de afspraak die de huisartsenvereniging met de huisartsen in de regio heeft gemaakt. Als dat niet lukt, kan er een signaal worden afgegeven bij de gemeente.

Nieuwe regeling medische zorg voor ontheemden uit Oekraïne (RMO)

Per 1 juli treedt de Regeling Medische zorg Ontheemden uit Oekraïne (RMO) in werking. Dit is de manier waarop de zorg aan ontheemden uit Oekraïne wordt vergoed. Deze regeling kent hetzelfde zorgpakket als het al bestaande pakket voor asielzoekers (RMA). Naast de zorg uit het basispakket wordt ook bepaalde zorg buiten het basispakket (beperkt) vergoed, zoals mondzorg bij acute pijnklachten, anticonceptie en abortuszorg. Zorgverleners declareren hun zorgkosten via hun reguliere declaratiesysteem. Omdat de vluchtelingen uit Oekraïne niet op dezelfde manier worden opgevangen als asielzoekers (die via het COA worden opgevangen) was een ander declaratiesysteem noodzakelijk.

Verzekeringsplicht vervalt vanaf 1 augustus voor werkende ontheemden

Voor ontheemden die gaan werken geldt een verzekeringsplicht zolang zij werken. Vanwege de vaak kortlopende arbeidscontracten is besloten dat, zolang zij onder de EU Beschermingsrichtlijn vallen, de verzekeringsplicht vanaf 1 augustus 2022 niet wordt gehandhaafd. Dat betekent dat werkende ontheemden vanaf 1 augustus geen zorgverzekering meer hoeven af te sluiten. Zij vallen dan onder de Regeling Medische zorg Ontheemden uit Oekraïne (RMO). Zorgverzekeraars beëindigen de reeds afgesloten zorgverzekeringen per 1 augustus. Ontheemden ontvangen hierover een brief. Ontheemden krijgen de optie aangeboden om de zorgverzekering te behouden. Dit is echter een onaantrekkelijke keuze, omdat voor de RMO geen zorgpremie of eigen risico hoeft te worden betaald. Ook is het zorgpakket van de RMO ruimer dan het basispakket.

Collegebericht

Collegevergadering: 5 juli 2022

Peuteropvangregeling voor Oekraïense vluchtelingen

Oekraïense vluchtelingen in Heemstede kunnen 2 dagdelen per week gebruik maken van peuteropvang. Dit wordt volledig gesubsidieerd door de gemeente. Er wordt dus geen eigen bijdrage gevraagd aan ouders. De organisaties die deze peuteropvang aanbieden zijn Casca (Klimappel, Jacobaschool) en Les Petits (Pinkeltje, Beatrixschool). Peuters kunnen rechtstreeks bij deze organisaties aangemeld worden. Voorwaarde is wel dat de kinderen zijn ingeschreven bij de gemeente.

Onderwijs kinderen 4 - 17 jaar

Kinderen tussen de 4 en 17 jaar die vanuit Oekraïne naar Nederland zijn gekomen, hebben recht op onderwijs. Kinderen van 4 en 5 jaar kunnen worden aangemeld bij een reguliere basisschool in de buurt. Kinderen van 6 jaar en ouder kunnen terecht bij nieuwkomersonderwijs (ITK en ISK). Daar leren ze o.a. de Nederlandse taal. Dit onderwijs is gratis. Mensen kunnen hun kind zelf bij een school aanmelden.

Het grootste deel van de kinderen heeft de leeftijd van 6 tot 12 jaar en gaat naar de ITK, een klein aantal kinderen, 4 en 5- jarigen gaan naar een Heemsteedse school en een klein aantal leerlingen is ouder dan 12 jaar en gaat naar de ISK.

Leerlingenvervoer

Leerlingen die niet in staat zijn zelfstandig te reizen (handicap, door een arts te bevestigen) kunnen leerlingenvervoer aanvragen. Voor kinderen die wel zelfstandig kunnen reizen, maar die verder dan 6 km van de taalklas wonen is een OV-vergoeding mogelijk. Deze kan aangevraagd worden op de website van de gemeente Heemstede.

Zomerprogramma voor kinderen

Voor de Oekraïense kinderen in Heemstede werkt de gemeente in samenwerking met lokale welzijns- en jongerenorganisaties aan een zomerprogramma. Er worden diverse activiteiten georganiseerd, zoals sport- en spelactiviteiten, een zomerklas met als thema 'beroepen', en een online game en bingo. Dit programma is bedoeld zowel voor kinderen in de gemeentelijke als in de particuliere opvang en zal ook naar beide groepen worden gecommuniceerd.

Leefgeld

Op basis van de Regeling 'opvang ontheemden Oekraïne' hebben gemeenten de taak leefgeld te verstrekken aan vluchtelingen uit Oekraïne. De leefgeldregeling is een tijdelijke regeling en is verlengd tot 1 september 2022. In Heemstede wordt de regeling uitgevoerd door de Intergemeentelijke afdeling Sociale Zaken (IASZ).

Banenmarkt 14 juli

Op 14 juli organiseert het Werkgeversservicepunt (WSP) Zuid-Kennemerland een banenmarkt voor werkzoekende Oekraïners. Uitzendbureaus en 20-25 werkgevers zullen zich presenteren in het stadskantoor van Haarlem op de Gedempte Oude Gracht 2. Iedereen met een BSN, een bankrekening en een inschrijving in de BRP kunnen tussen 14.00 en 17.00 uur terecht.

Collegebericht

Collegevergadering: 5 juli 2022

Financiën

Sinds maart wordt in Heemstede opvang verleend aan Oekraïense vluchtelingen. Toen bekend werd dat Heemstede verantwoordelijk zou zijn voor deze opvang, is door de raad een reserve van €1 miljoen beschikbaar gesteld.

In totaal is er nu €1.120.000 uitgeven. Van dit bedrag is (€683.000) uitgegeven aan de aanschaf van de containerunits. Er is €20.000 aan leefgeld uitgegeven en de rest van het bedrag (€416.000) is uitgegeven aan alle andere opvangkosten. Denk hier bijvoorbeeld aan kosten voor beveiliging, bouwen en verbouwen, inhuur van externe projectmedewerkers en de aankoop van bedden.

Het totaal uitgegeven bedrag van €1.120.000 kan opgedeeld worden in twee soorten kosten: transitiekosten en overige kosten. Transitiekosten zijn kosten die gemaakt worden voor het geschikt maken of realiseren van gebouwen voor de opvang van ontheemden. Deze kosten worden volledig gedekt door het Rijk. Voor de overige kosten (dus de niet-transitiekosten) heeft het Rijk een normbedrag van €700 per week per gerealiseerde opvangplek vastgesteld. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven hoeveel er is uitgegeven, hoe hoog de verwachte uitgaven in 2022 zijn en wat de verwachte vergoeding van het Rijk zal zijn. Hieruit volgt dat de mogelijke verkrijgbare vergoeding van het Rijk hoger is dan de verwachte kosten.

	Uitgaven tot nu toe	Verwachte uitgaven 2022	Verwachte vergoeding Rijk
Transitiekosten	€860.000	€1.150.000	€1.150.000 (volledig)
Overige kosten	€260.000	€2.340.000	€2.905.000
Totaal	€1.120.000	€3.490.000	€4.055.000